

E-VOTING

Społeczeństwo
w XXI wieku

Historia Internetu

2

- 29 września 1969 → pierwsza instalacja na Uniwersytecie Kalifornijskim węzłów sieci ARPANET, która była przodkiem obecnego Internetu.
- 1971 → początek poczty elektronicznej.
- Lata 80-te → pojawienie się protokołów TCP/IP oraz systemu DNS.
- 1983 → pojawienie się terminu „internet”.
- 1991-93 → stworzenie języka HTML oraz przeglądarki WWW.

Internet w Polsce.

3

- 17 sierpnia 1991 → pierwsze połączenie Polski z Internetem. Fizyk Rafał Pietrzyk nawiązuje kontakt z naukowcem z Uniwersytetu w Kopenhadze.
- 1993 → rozszerzenie zasięgu Internetu poza środowiska akademickie. Przedsiębiorstwo ATM oferuje komercyjny dostęp do Internetu w porozumieniu z Naukową i Akademicką Siecią Komputerową (NASK). Pojawia się również pierwszy w Polsce serwer WWW.
- 1994 → rusza program „Internet dla szkół”.

Internet jako podstawa rozwoju społecznego

4

- Społeczeństwo informacyjne → organizacja społeczeństwa, w którym najcenniejszym dobrem jest INFORMACJA. Przewidywany jest rozwój tzw. usług 3P (przechowywanie, przesyłanie, przetwarzanie informacji).
- Miarą rozwoju społeczeństwa informacyjnego jest stopień informatyzacji poszczególnych dziedzin życia (np. e-shopping, e-voting).

Rosyjskie kuriozum

5

- Rosja w 1999 roku w ustawie „*O wyborach deputowanych do Dumy Państwowej*”, dała obywatelom możliwość uczestnictwa w wyborach drogą elektroniczną.
- Na tle tego przepisu wynikł w dniu elekcji, tj. **19 grudnia 1999 roku**, wielki skandal, z powodu przedwczesnego ogłoszenia danych głosowania na stronie
- [URL – <http://www.election99.com>],
- kiedy w okręgu kaliningradzkim, ze względu na różnicę czasu, wybory jeszcze trwały.

E-voting na świecie

6

- Marzec 2000 → Wybory stanowe w Arizonie. Pierwsze prawomocne wybory z udziałem głosowania przez Internet. Obywatele mogli głosować na specjalnej stronie, każdy głos był zaszyfrowany.
- Belgia i Holandia → wykorzystywanie Internetu przy procesie wyborczym od lat 90tych XX wieku. Obecnie połowa Belgów korzysta z e-votingu, w Holandii stworzono wirtualny system dla obywateli przebywających za granicą.

E-voting na świecie

7

- Wielka Brytania → program pilotażowy związany z głosowaniem elektronicznym podczas wyborów lokalnych w latach 2002-03.
 - ▣ Komisja Wyborcza testowała możliwości techniczne przeprowadzenia głosowania elektronicznego. W raporcie Komisja zarekomendowała wstrzymanie programu do czasu opracowania odpowiednich systemów zabezpieczeń głosowania elektronicznego.

Brytyjski raport dotyczący e-votingu

8

- Przeprowadzono łącznie 158 procedur pilotażowych w latach 2000-07.
- Program dotyczył m.in. głosowania elektronicznego (e-voting) oraz elektronicznego zliczania głosów (e-counting). Wnioski Komisji były pesymistyczne.
- Komisja zauważyła przede wszystkim brak „przejrzystości systemów wdrożeniowych” oraz czasochłonną procedurę zliczania głosów.
- Raport formułuje następujące zalecenia:
 - „należy wypracować spójną strategię gwarantującą przejrzystość procesu wyborczego oraz sens ekonomiczny procedur e-votingu, bez czego niemożliwe jest uzyskanie zaufania publicznego”
 - „muszą zostać stworzone procedury gwarantujące, że do użytku dopuszczone zostaną wyłącznie rozwiązania techniczne spełniające wymogi transparentności oraz bezpieczeństwa”
 - „wdrożenia muszą być prowadzone według rozsądnego harmonogramu, by uniknąć pośpiechu”
 - „musi zostać wdrożony system potwierdzania tożsamości osób biorących w głosowaniu”
- Od tych zaleceń uzależniony jest dalszy rozwój programów pilotażowych związanych z głosowaniem elektronicznym.

Przykład Estonii

9

- W 2002 Parlament Estonii uchwalił podstawy prawne do stworzenia systemu głosowania elektronicznego.
- Projekt e-voting przewiduje głosowanie za pomocą podpisu elektronicznego (PIN2), specjalnej karty identyfikującej (PIN1 →remote identification) oraz elektronicznego dowodu tożsamości, który posiada większość obywateli Estonii.
- Pierwsze wybory, w których istniała możliwość oddania głosów przez Internet, miały miejsce na przełomie 2004 i 2005 roku. Były to wybory lokalne.
- 2007- Estonia przeprowadziła pierwsze na świecie wybory ogólnonarodowe z wykorzystaniem systemu głosowania elektronicznego.

Estonia- e-wybory

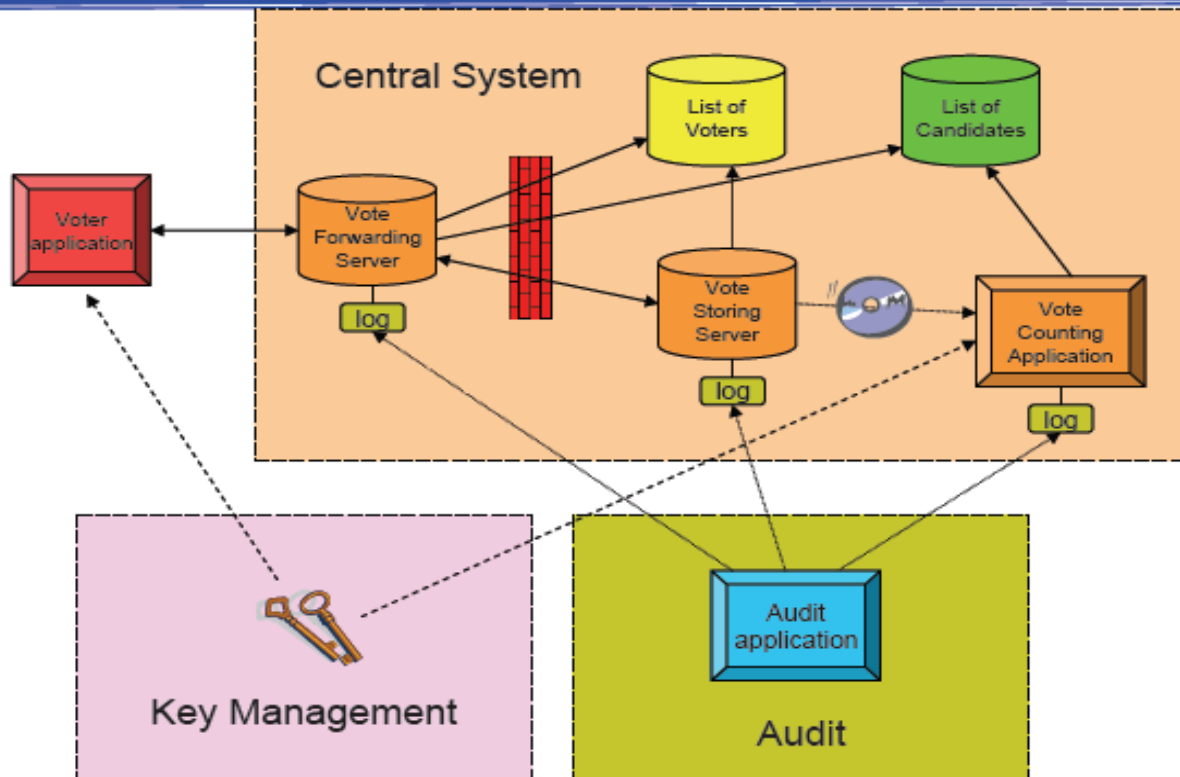
10

- Około 80% uprawnionych do głosowania miała możliwość uczestniczenia w wyborach za pomocą Internetu.
- W lokalnych wyborach w 2005 roku na 502 tysiące oddanych głosów 9 287 zostało oddanych drogą elektroniczną, co stanowi 1.87% oddanych głosów.
- 2007- w wyborach parlamentarnych przez Internet zagłosowało łącznie 5,5% uprawnionych wyborców, choć poparcie dla tej idei deklarowało w sumie 85% potencjalnych wyborców.

Schemat organizacyjny e-votingu w Estonii

11

Architecture



Przyszłość e-votingu w Polsce.

12

- Raport GUS dotyczący technologii telekomunikacyjnych z 2007 roku:
 - 54% gospodarstw domowych posiada komputery,
 - 41% gospodarstw domowych posiada dostęp do Internetu,
 - 46% osób w wieku 16-71 lat korzysta regularnie (co najmniej raz w tygodniu) z Internetu,
 - 39% osób to regularni użytkownicy Internetu (w Estonii wskaźnik ten jest na poziomie 58%).
 - 30% gospodarstw ma dostęp do szerokopasmowego Internetu (jest to wzrost o 8% w stosunku do roku 2006)

Strategia informatyzacji Polski do 2013 roku.

13

- Jest to ramowy dokument przyjęty przez władze RP, który wyznacza kierunki rozwoju społeczeństwa informacyjnego w Polsce.
- Jednym z głównych obszarów rozwoju informacyjnego ma być „rozwój systemu powszechnie dostępnych usług elektronicznych w administracji publicznej (...)”
- Wśród celów strategicznych dokument wymienia m.in. „wdrożenie systemu identyfikacji obywatela bazującego na wielofunkcyjnych dokumentach osobistych, stworzenie warunków do uruchomienia systemów eDemokracji”.

Cele strategiczne do 2020 roku.

14

- Strategia do 2020 roku obejmuje przede wszystkim utworzenie w pełni z informatyzowanej administracji publicznej oraz pełną informatyzację społeczeństwa.
- Jednym z głównych punktów będzie utworzenie systemu „eDemocracy”, który umożliwi obywatelowi uczestnictwo w życiu publicznym za pomocą Internetu. System przewiduje m.in. możliwość udziału w wyborach parlamentarnych, prezydenckich oraz lokalnych. Z wprowadzeniem systemu eDemocracy wiąże się również odpowiednio ukierunkowana edukacja społeczna i obywatelska.

Wrota Polski

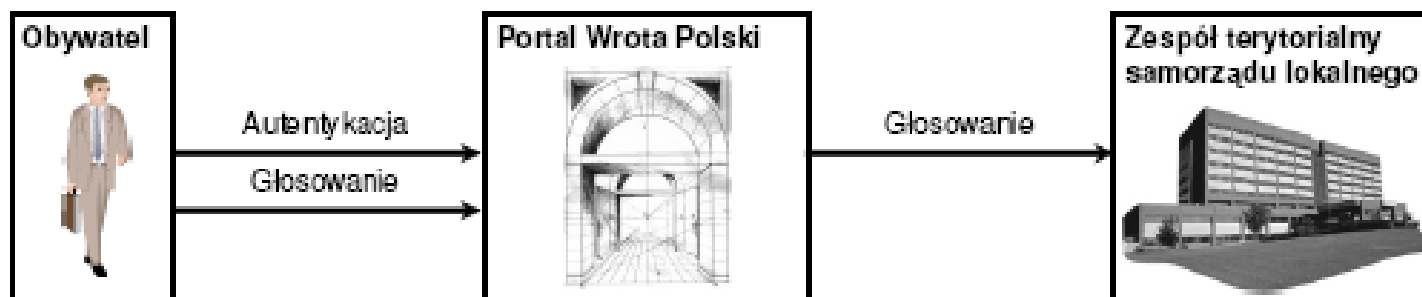
15

- Jest to jeden z głównych projektów, który jest podstawą realizacji Strategii Informatyzacji RP- ePolska.
- Projekt „Wrota Polski”, funkcjonujący również pod nazwą ePUAP (Elektronicznej Platformy Usług Administracji Publicznej), zakłada przeniesienie na platformę internetową 28 podstawowych usług Administracji Publicznej.
- Wśród podstawowych dziewięciu usług dla obywateli projekt wymienia m.in. głosowanie za pomocą portali internetowych (osiągnięcie pełnej zdolności do wykorzystania tej usługi jest planowane do 2020 roku).

Schemat eDemocracy

16

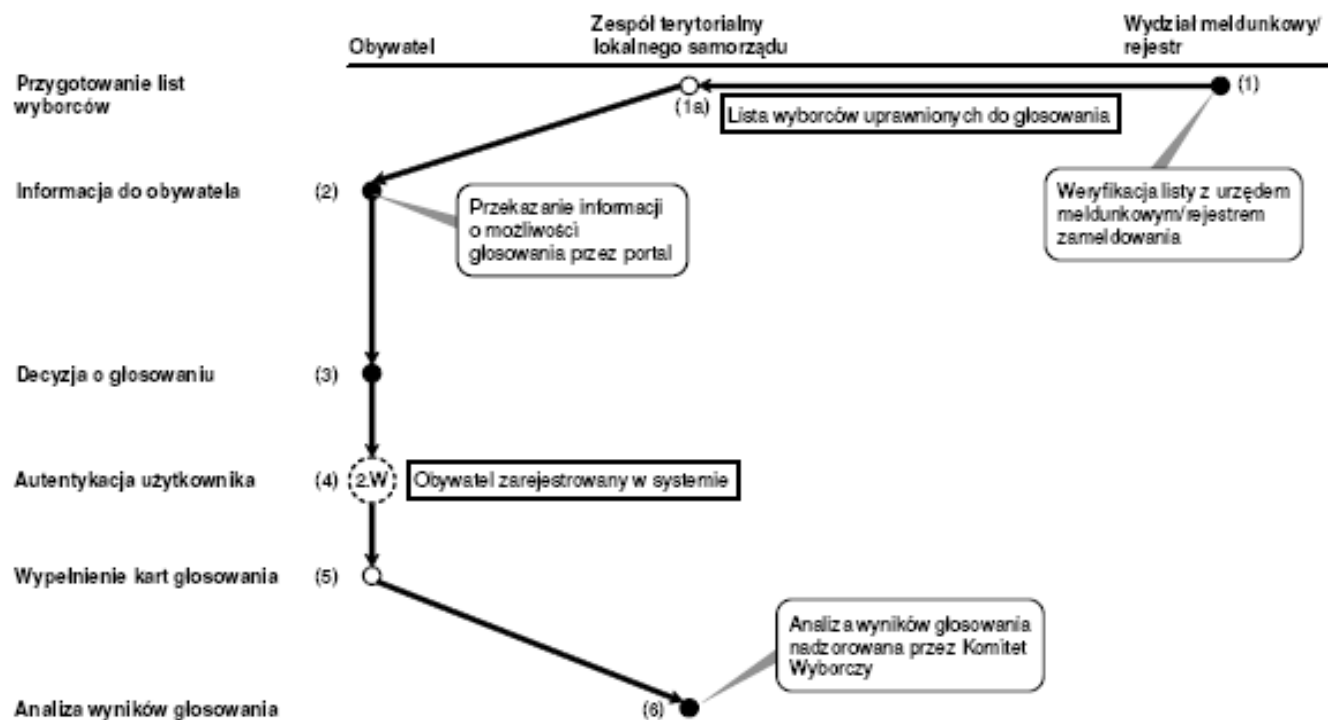
PUB.O.17 MODEL ORGANIZACYJNY PROPONOWANEGO PROCESU



Schemat eDemocracy

17

PUB.O.17 PROPONOWANY PROCES GŁOSOWANIA PRZEZ PORTAL INTERNETOWY



* Urząd Wojewódzki, Miasta, Gminy, Powiatu

Zródło: Analiza zespołu

Podsumowanie

18

- Wymagania co do głosowania elektronicznego:
 - ▣ Głos za pomocą internetu może oddać jedynie osoba uprawniona do głosowania.
 - ▣ Każdy głos musi być policzony.
 - ▣ Każdy głos musi być policzony tylko jeden raz.
 - ▣ Zapewnienie tajności głosowania na każdym etapie wyborów.
 - ▣ Zapewnienie dostępu dla maksymalnej liczby wyborców.
 - ▣ Maksymalizacja przejrzystości systemu elektronicznego głosowania.